

Elotsusetaotlus, mille on esitanud Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Leedu) 12. novembril 2015 – Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuras versus Gintaras Dockeyčius ja Jurgita Dockeyčienė

(Kohtuasi C-587/15)

(2016/C 027/21)

Kohtumenetluse keel: leedu

Eelotsusetaotluse esitanud kohus

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas

Põhikohtuasja pooled

Kassatsioonkaebuse esitaja: Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuras

Teised menetlusosalised kassatsioonimenetluses: Gintaras Dockeyčius ja Jurgita Dockeyčienė

Eelotsuse küsimused

1. Kas direktiivi 2009/103⁽¹⁾ artiklit 2, artikli 10 lõikeid 1 ja 4 ning artikli 24 lõiget 2, sise-eeskirjade⁽²⁾ artikli 3 lõiget 4, artikli 5 lõikeid 1 ja 4 ning artikli 6 lõikeid 1 ja 10 ning harta artiklit 47 (koos või eraldi, kuid nimetatud sätteid piiramata) tuleb kohtuasjas, kus:

- ühe riigi kindlustusbüroo (büroo A) maksab hüvitist selles riigis toimunud liiklusõnnetuses kannatanule, kuna kahju põhjustajal, kes on teise liikmesriigi kodanik, ei olnud tsiviilvastutuskindlustust;
- hüvitise maksmise tõttu läheb kannatanu nõudeõigus üle büroole A, kes nõuab nõude lahendamisel tekkinud kulude hüvitamist kahju põhjustaja riigi kindlustusbüroolt (büroo B);
- büroo B rahuldab büroo A hüvitamisnõude ilma ise asja uurimata või lisateavet nõudmata;
- büroo B algatab kohtumenetluse vastustajate (kahju põhjustaja ja sõiduki omaniku) vastu nendelt tekkinud kulude väljanõudmiseks,

tõlgendada nii, et selle menetluse kassatsioonkaebuse esitaja (büroo B) võib oma nõuet vastustajate (kahju põhjustaja ja sõiduki omaniku) vastu põhjendada pelgalt sellega, et ta on hüvitanud büroole A selle kulud ja tal (s.o kassatsioonkaebuse esitajal) ei ole kohustust veenduda, et vastustaja või kahju põhjustaja tsiviilvastutust reguleerivad tingimused (tema süü, ebaseaduslik tegevus, põhjuslik seos ja kahjusumma) olid täidetud, ning et kannatanule hüvitise maksmisel kohaldatakse teise riigi õigust õigesti?

2. Kas direktiivi 2009/103 artikli 24 lõike 1 viienda lõigu punkti c ning sise-eeskirjade artikli 3 lõikeid 1 ja 4 (koos või eraldi, kuid nimetatud sätteid piiramata) tuleb tõlgendada nii, et büroo A peab enne kannatanule hüvitise maksmise kohta lõpliku otsuse tegemist kahju põhjustajale ja sõiduki omanikule (kui need on eri isikud) selgelt ja põhjalikult (k.a keel, milles see teave esitatakse) teatama nõude menetlemise algatamisest ja edenemisest ning andma neile piisavalt aega märkuste tegemiseks või vastuväidete esitamiseks hüvitise maksmise otsuse ja/või hüvitise summa kohta?

3. Kui vastus esimesele küsimusele on eitav (s.o vastustajad (kahju põhjustaja ja sõiduki omanik) võivad kassatsioonkaebuse esitajalt (büroo B) nõuda tõendeid või esitada vastuväiteid või väljendada kahtlust muu hulgas liiklusõnnetuse asjaolude kohta, kahju põhjustaja vastutust reguleeriva õigusraamistiku kohaldamise kohta, kahjusumma ja selle arutamise viisi kohta), siis kas direktiivi 2009/103 artiklit 2, artikli 10 lõiget 1 ja artikli 24 lõiget 2 ning sise-eeskirjade artikli 3 lõike 4 teist lõiku (koos või eraldi, kuid nimetatud sätteid piiramata) tuleb tõlgendada nii, et kuigi büroo B ei palunud enne lõpliku otsuse tegemist büroolt A teavet liiklusõnnetuse toimumiskoha riigis kehtivate õigusaktide tõlgendamise ja nõude menetlemise kohta, peab büroo A selle teabe igal juhul esitama büroole B selle nõudmisel koos igasuguse muu teabega, mis on büroo B jaoks vajalik selleks, et määrata kindlaks oma [hüvitamise] nõue vastustajate (kahju põhjustaja ja sõiduki omanik) vastu?
4. Kui vastus teisele küsimusele on jaatav (s.o büroo A on kohustatud kahju põhjustajat ja sõiduki omanikku nõude menetlemisest teavitama ning andma neile võimaluse esitada vastuväiteid vastutuse või kahjusumma kohta), siis mis tagajärjed on sellel, kui büroo A oma teavitamiskohustust ei täida,
- a) büroo B kohustusele rahuldada büroo A hüvitamisinõue;
- b) kahju põhjustaja ja sõiduki omaniku kohustusele hüvitada büroole B selle kulud?
5. Kas sise-eeskirjade artikli 5 lõiget 1 ja artiklit 10 tuleb tõlgendada nii, et büroo A poolt kannatanule hüvitiseks makstud summat tuleb käsitada büroo A enda hüvitamatu riskina (välja arvatud juhul, kui selle riski on võtnud büroo B), mitte samas õnnetuses osalenud teisel isikul lasuva rahalise kohustusena, arvestades eelkõige käesoleva asja asjaolusid, nimelt:
- hüvitav asutus (büroo A) lükkas kannatanu hüvitisnõude alguses tagasi;
 - seepärast esitas kannatanu kahju hüvitamise hagi;
 - madalama astme kohtud jätsid selle büroo A vastu esitatud hagi rahuldamata põhjendusega, et see on alusetu ja tõendamata;
 - kannatanu ja büroo A jõudsid kohtuvälisele kokkuleppele alles kõrgema astme kohtus pärast seda, kui kohus märkis, et kui pooled omavahel kokkuleppele ei jõua, saadetakse asi esimese astme kohtusse tagasi algusest peale menetlemiseks;
 - büroo A põhjendas kohtuvälise kokkuleppe sõlmimist sisuliselt pika kohtumenetlusega kaasnevate kulude kokkuhoidmisega;
 - käesolevas menetluses ei ole ükski kohus tuvastanud liiklusõnnetuses osalenud vastustaja vastutust (süüd)?

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2008. aasta direktiiv 2009/103/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse ja sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmise kohta (ELT 2009, L 263, lk 11).

⁽²⁾ Büroode nõukogu sise-eeskirjad, mis on vastu võetud 30. mail 2002 Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriikide ja teiste assotsieerunud riikide liikluskindlustuse riiklike büroode vahel sõlmitud lepinguga ja mis on lisatud liitena komisjoni 28. juuli 2003. aasta otsusele 2003/564/EÜ nõukogu direktiivi 72/166/EMÜ rakendamise kohta mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse kontrolli osas (ELT L 192, lk 23; ELT eriväljaanne 06706, lk 55).